

Broj : UP I ZH 1001-037/22-135 *12*

Podgorica, 01.08.2022. godine

Uprava za inspekcijske poslove na osnovu člana 30 stav 1 Zakona o slobodnom pristupu informacijama („Sl.list Crne Gore“, 44/12, 30/17) i člana 4 Uredbe o nadoknadi troškova u postupku za pristup informacijama („Sl. list CG“, broj 66/16, 121/21), postupajući po zahtjevu za slobodan pristup informacijama advokatice Sanje Bojanović, donosi

RJEŠENJE

1. Usvaja se zahtjev za slobodan pristup informacijama advokatice Sanje Bojanović, evidentiran u pisarnici Uprave za inspekcijske poslove pod br. UP I ZH 1001-037/22-135, od 27.07.2022.godine i dozvoljava se pristup informaciji:

- **Izveštaj o zagađenosti vazduha prouzrokovanog radnjama „Uniprom progress“ d.o.o. Podgorica, odnosno bazena crvenog mulja i deponije indrustrijskog otpada ovog društva, rađenog u Botunu, zaseok Velji Brijeg.**

2. Pristup traženoj informaciji, iz tačke 1 dispozitiva ovog rješenja, ostvariće se poštanskom dostavom fotokopije informacije podnosiocu zahtjeva, od strane organa vlasti. Troškovi kopiranja se ne naplaćuju iz razloga ekonomičnosti.

3. Žalba na rješenje ne odlaže izvršenje ovog rješenja.

Obrazloženje

Dana 27.07.2022. godine, advokatica Sanja Bojanović podnijela je Upravi za inspekcijske poslove zahtjev za dostavljanje informacije, evidentiran pod br. UP I ZH 1001-037/22-135.

Rješavajući po predmetnom zahtjevu Uprava za inspekcijske poslove utvrdila je da posjeduje traženu informaciju.

Članom 30 Zakona o slobodnom pristupu informacijama, propisano je da o zahtjevu za pristup informaciji, osim u slučaju iz člana 22 ovog zakona, organ vlasti odlučuje rješenjem, kojim dozvoljava pristup traženoj informaciji ili njenom dijelu ili zahtjev odbija. Rješenjem kojim se dozvoljava pristup informaciji ili njenom dijelu određuje se: način na koji se dozvoljava pristup informaciji; rok za ostvarivanje pristupa; troškovi postupka. Rješenje kojim se odbija zahtjev za pristup informaciji sadrži detaljno obrazloženje razloga zbog kojih se ne dozvoljava pristup traženoj informaciji.

U postupku po zahtjevu, Uprava za inspekcijske poslove je utvrdila da posjeduje traženu informaciju opisanu tačkom 1 dispozitiva ovog rješenja.

Informacija opisana tačkom 1 dispozitiva ovog rješenja ima 10 (deset) stranica formata A4 i pristup istoj omogućava dostavljanjem njene kopije putem pošte, na adresu podnosioca zahtjeva: **Advokat Sanja Bojanović, Ulica 13. jula broj 3 – Podgorica.**

Imajući u vidu da je članom 33 stav 2 Zakona o slobodnom pristupu informacijama propisano da podnosilac zahtjeva snosi troškove postupka za pristup informaciji koji se odnosi na stvarne troškove organa vlasti radi kopiranja, skeniranja i dostavljanja tražene informacije, u skladu sa propisom Vlade Crne Gore, kao i da je članom 2 stav 1 Uredbe o nadoknadi troškova u postupku za pristup informacijama propisano da trošak kopiranja informacije formata A4 crno-bijeli iznosi 0,03 € po stranici, te se troškovi postupka u konkretnom slučaju ne određuju iz razloga ekonomičnosti.

Žalba ne odlaže izvršenje rješenja, shodno čl. 36 Zakona o slobodnom pristupu informacijama.

Imajući u vidu navedeno, odlučeno je kao u dispozitivu.

PRAVNA POUKA: Protiv ovog rješenja može se izjaviti žalba Agenciji za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama u roku od 15 dana od dana prijema rješenja, neposredno ili preko Uprave za inspekcijske poslove.

Dostavljeno:
Advokat Sanja Bojanović
Ulica 13. jula, broj 3
81000 Podgorica
a/a

Kontakt osoba:
Marina Četković - Samostalna savjetnica III
tel: 068 872 765
email: marina.cetkovic@uip.gov.me

Ana Vujošević
V.D. DIREKTORICE

Vujošević

Centar za ekotoksikološka ispitivanja Podgorica d.o.o.
LLC Center for Ecotoxicological Research Podgorica

CETI 780.101.01

SEKTOR ZA LABORATORIJSKU DIJAGNOSTIKU I ZAŠTITU OD ZRAČENJA

IZVJEŠTAJ O ISPITIVANJU

Vrsta ispitivanja	Mjerenje kvaliteta ambijentalnog vazduha (suspendovane čestice PM ₁₀)
Broj izvještaja	00-1736/1
Datum izdavanja izvještaja	22.07.05.2022.godine
PODACI O PODNOSIOCU ZAHTEVA	
Naziv podnosioca zahtjeva	UIP, Odsjek za ekološku inspekciju
Broj zahtjeva	Zapisnik br. 0304-736/22-16 od 05.07.2022. godine
Adresa/Telefon / Fax.	/

PODACI O ISPITIVANJU	
Datum mjerenja	05-12.07.2022. godina
Lokalitet mjerenja	Velji Brijeg, Botun i Mali brijeg, Srpska
Plan/metod uzorkovanja	Pravilnik o načinu i uslovima praćenja kvaliteta vazduha ("Sl.list Crne Gore", br. 21/11, 32/16)
Dodaci, odstupanja ili propusti od metode	Ne
Zahtijevano ispitivanje	Suspendovane čestice PM ₁₀

PRAVILO ODLUČIVANJA	
Binarnisistem (ILAC-G8:09/2019)	
PRILOZI	1.Fotografije mjernih mjesta sa opremom za mjerenje kvaliteta vazduha

V.D. DIREKTORA SEKTORA ZA LAB. DIJAGNOSTIKU

I ZAŠTITU OD ZRAČENJA

dr. Nikola Švrikota, dipl. fiz.

Izjava:

1. Rezultati ispitivanja se odnose samo na ispitivani uzorak.
2. Izvještaj o ispitivanju se može umnožavati isključivo kao cjelina.
3. Nije dozvoljeno isticanje naziva „Centar za ekotoksikološka ispitivanja Podgorica“ d.o.o. u tekstu deklaracije ni u reklamne svrhe, bez saglasnosti Centra.

SADRŽAJ

Opšti podaci o ovlaštenoj stručnoj organizaciji koja vrši mjerenja	3
Opšti podaci o podnosiocu zahtjeva	3
Osnovna realizacija mjerenja	3
Mjerno mjesto	3
Opis lokacije, makro i mikrolokacija	3
Mjerene zagađujuće materije	3-5
Metode za mjerenje i analizu	6
Oprema korišćena u realizaciji mjerenja	6
Zakonodavni okvir	6
Rezultati mjerenja	6
	7-10

SEKTOR ZA LABORATORIJSKU DIJAGNOSTIKU I ZAŠTITU OD ZRAČENJA

Opšti podaci o ovlaštenoj stručnoj organizaciji koja vrši mjerenje

Naziv ovlaštene organizacije	Centar za ekotoksikološka ispitivanja Podgorica d.o.o.
Sjedište	Podgorica
Adresa	Bulevar Šarla de Gola br.2
Broj telefona/faksa	+382 (0) 20 658 090
E-mail	info@ceti.co.me
Lice za kontakt	Radomir Žujović

Opšti podaci o podnosiocu zahtjeva

Naziv preduzeća/postrojenja	UIT, Odsjek za ekološku inspekciju
Sjedište	Podgorica
Adresa	/
Broj telefona/faksa	/
E-mail	veselinka.zarubica@uip.gov.me
Lice za kontakt	Veselinka Zarubica

Osnov za realizaciju i period mjerenja

Dana 05.07.2022. godine, nakon informisanja od strane republičkog ekološkog inspektora o akcidentu, podizanju prašine sa prostora bazena crvenog mulja, pod udarima snažnog sjevernog vjetrova Centar za ekotoksikološka ispitivanja Podgorica (u daljem tekstu CETI) pristupio je hitnom imisijskom mjerenju kvaliteta vazduha, suspendovanih čestica PM₁₀ u okruženju bazena crvenog mulja u vlasništvu preduzeća WEG Kolektor d.o.o. Berane.

Pravilnikom o načinu i uslovima praćenja kvaliteta vazduha ("Sl. list Crne Gore", br 21/11, 32/16) propisano je da povremena mjerenja kvaliteta vazduha moraju biti ravnomjerno raspoređena tokom godine. To podrazumijeva sljedeće mogućnosti:

- 24 časovno mjerenje jednom sedmično tokom cijele godine, nasumično izabranog dana ili
- mjerenje osam sedmica (ravnomjerno raspoređenih tokom godine) tako da bude reprezentativno za različite klimatske i druge uslove, odnosno da bude zadovoljen kriterijum za minimum 14% mjerenja na godišnjem nivou.

U skladu sa Zapisnikom br. 0304-736/22-16 od Uprave za inspekcijske poslove, Odsjek za ekološku inspekciju, kao svrshodno izvršeno je sedmodnevno mjerenje kvaliteta vazduha, suspendovanih čestica PM₁₀, na dva mjerna mjesta u neposrednoj blizini bazena crvenog mulja. Sa mjerenjima je započeto oko 20h 05.07.2022. godine i ista su realizovana u periodu 05-12.07.2022.godine.

Mjerna mjesta

Prilikom postavljanja pozicija uzorkovanja, mjernih mjesta, na mikrolokaciji uzeti su u obzir sledeći činioci:

- Izvori ometanja
- Sigurnost
- Pristup
- Dostupnost električne energije
- Vidljivost mjesta uzorkovanja s obzirom na okruženje i preporuke date u Tački C Priloga 3 Direktive 2008/50/EZ

Vodeći računa o gore navedenom, tokom instalacije mjerne opreme, odnosno odabira mjernih mjesta vodilo se računa da indikativnim imisijskim mjerenjem bude obuhvaćeno bliže okruženje bazena crvenog mulja.

Uzorkivači suspendovanih čestica su instalisani na pravcu dominantnog strujanja i udara sjevernog vjetrova. Odabir mjernih mjesta je bio uslovljen blizinom kuća, odobrenjem vlasnika istih za korišćenje priključka el.energije neophodne za rad uzorkivača suspendovanih čestica. Mjerno mjesto MM1 (kuća Saše Rondović) na oko 550 m jugozapadno od oboda bazena crvenog mulja, a mjerno mjesto MM2 (kuća Snežane Stojanović) je na oko 150 m zapadno od bazena crvenog mulja.

Mjerno mjesto (MM)	Geografska širina	Geografska dužina
MM1, oko 500 m jugozapadno od bazena crvenog mulja, kuća Saše Vukašinović	42° 22. 29.41"N	19° 12'53.97"E
MM2, oko 150 m zapadno od bazena crvenog mulja, kuća Snežane Stojanović	42°22 49,94"N	19° 12'48.62"E

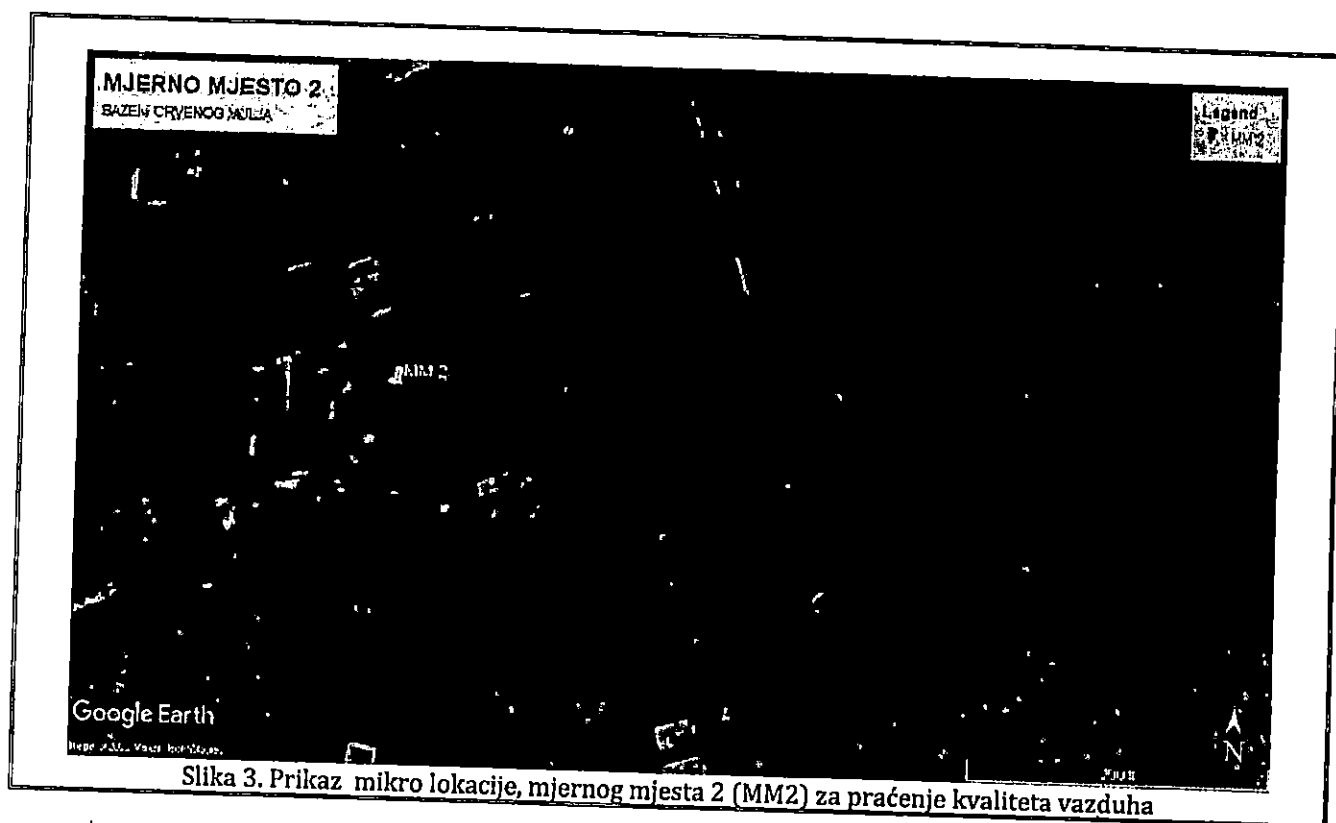
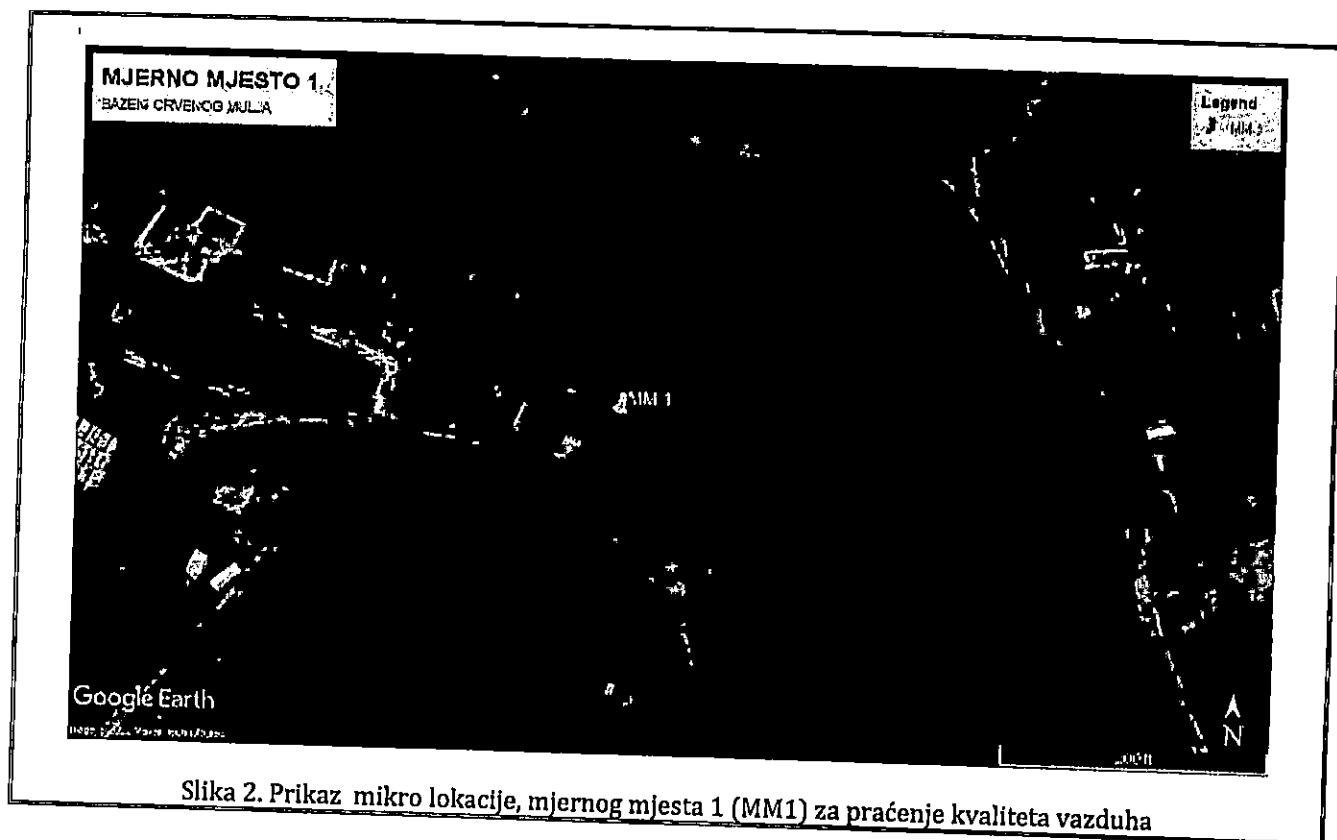
Makro i mikrolokacija

Mikrolokacija	Uzorkivači suspendovanih čestica PM ₁₀ su instalisani južno i jugozapadno od bazena crvenog mulja
Makrolokacija	Istok: Brdo Srpska
	Zapad: Dio raseljenog sela Velji Brijeg, Botun
	Sjeveroistok: Industrijski kompleks KAP-a
	Jug: Zelena površina, na oko 450m najbliži stambeni objekti

Na slikama 1, 2 i 3 dat je približni položaj mobilne opreme za uzorkovanje suspendovanih čestica PM₁₀.

Slika 1. Prikaz makro lokacije, mjernih mjesta za praćenje kvaliteta vazduha

Mjerene zagađujuće materije

Monitoringom je obuhvaćeno mjerenje suspendovanih čestica PM₁₀, u skladu sa zahtjevom (predstavljenih u tabeli 1)

Tabela 1. Mjerene/ analizirane zagađujuće materije

Rb.	Formula/oznaka	Naziv zagađujuće materije	Mjerna jedinica	Vrijeme uzorkovanja
1.	PM ₁₀	suspendovane čestice sa prečnikom manjim od 10µm	µg/m ³	24 sata

Metode

Za realizaciju mjerenja u skladu sa Pravilnikom o načinu i uslovima praćenja kvaliteta vazduha („Sl. list Crne Gore”, br. 21/11, 32/16) korišćena je metoda MEST EN 12341. Navedena metoda je akreditovana u skladu sa standardom MEST ISO/IEC 17025 od strane Akreditacionog Tijela Crne Gore.

Oprema korišćena u realizaciji mjerenja

Mjerenja su vršena sa opremom za uzorkovanje suspendovanih čestica PM₁₀, a analiza prikupljenih uzoraka laboratorijskom opremom, tabela 2.

Tabela 2. Spisak opreme

Rb.	Naziv mjerila/opreme	Proizvođač	Model
1.	Sistem za uzorkovanje suspendovanih čestica PM ₁₀	TCR Tecora	EchoHiVol
2.	Laboratorijska oprema (za gravimetrijsko određivanje koncentracije suspendovanih čestica: PM ₁₀)		
	Analitička Vaga Sartorius (tip:BP 211 D; klasa tačnosti i najmanji podiok d=0,00001 g)		

Mjerna nesigurnost instrumenata zadovoljava ciljeve kvaliteta podataka i procijenjena je na osnovu tipskih odobrenja i testova radnih karakteristika u referentnim laboratorijama, u skladu sa relevantnim normama.

Zakonodavni okvir

Povremena mjerenja kvaliteta ambijentalnog vazduha (suspendovanih čestica PM₁₀), obrada i analiza rezultata su vršena u skladu sa:

- Zakonom o zaštiti vazduha („Sl. list Crne Gore”, br. 25/10, 40/11 i 43/15),
- Uredbom o utvrđivanju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta vazduha („Sl. list Crne Gore”, br. 25/12),
- Pravilnikom o načinu i uslovima praćenja kvaliteta vazduha („Sl. list Crne Gore”, br. 21/11, 32/16),
- Uredbom o uspostavljanju mreže mjernih mjesta za praćenje kvaliteta vazduha („Sl. list Crne Gore”, br. 44/10, 13/11, 64/18).

Rezultati mjerenja

U ovom Izvještaju su prikazani rezultati sedmodnevnog mjerenja PM_{10} koje je realizovano u periodu 05-12.07.2022. godine. Rezultati mjerenja su prikazani tabelarno i grafički uporedo sa graničnim vrijednostima propisanim i to:

- Dnevne srednje vrijednosti tokom četrnaestodnevnog mjerenja za suspendovane čestice PM_{10} .
- Statistička obrada dnevnih srednjih vrijednosti suspendovanih čestica PM_{10} koja obuhvata:
 - ukupan broj mjerenja u navedenom mjernom periodu,
 - minimalna (najmanja) 24-časovna vrijednost u navedenom mjernom periodu,
 - maksimalna (najveća) 24-časovna vrijednost u navedenom mjernom periodu
 - srednja vrijednost u navedenom mjernom periodu,
 - medijana ili centralna vrijednost, tj. vrijednost od koje je 50% rezultata 24-časovnih vrijednosti manje ili veće
 - broj prekoračenja propisane granične vrijednosti.

a) grafički:

- Dnevne srednje vrijednosti suspendovanih čestica PM_{10} tokom sedmodnevnog mjerenja.

Tabelarni i grafički prikaz rezultata mjerenja na mjernom mjestu 1 (MM1), oko 500 m jugozapadno od bazena crvenog mulja, Mali Brijeg, Srpska (kuća Saše Vukašinovića)

Dnevne srednje vrijednosti suspendovanih čestica PM_{10} tokom sedmodnevnog mjerenja uporedo sa propisanom graničnom vrijednošću prikazane su u tabeli 3.

Tabela 3. Dnevne srednje vrijednosti suspendovanih čestica PM_{10}

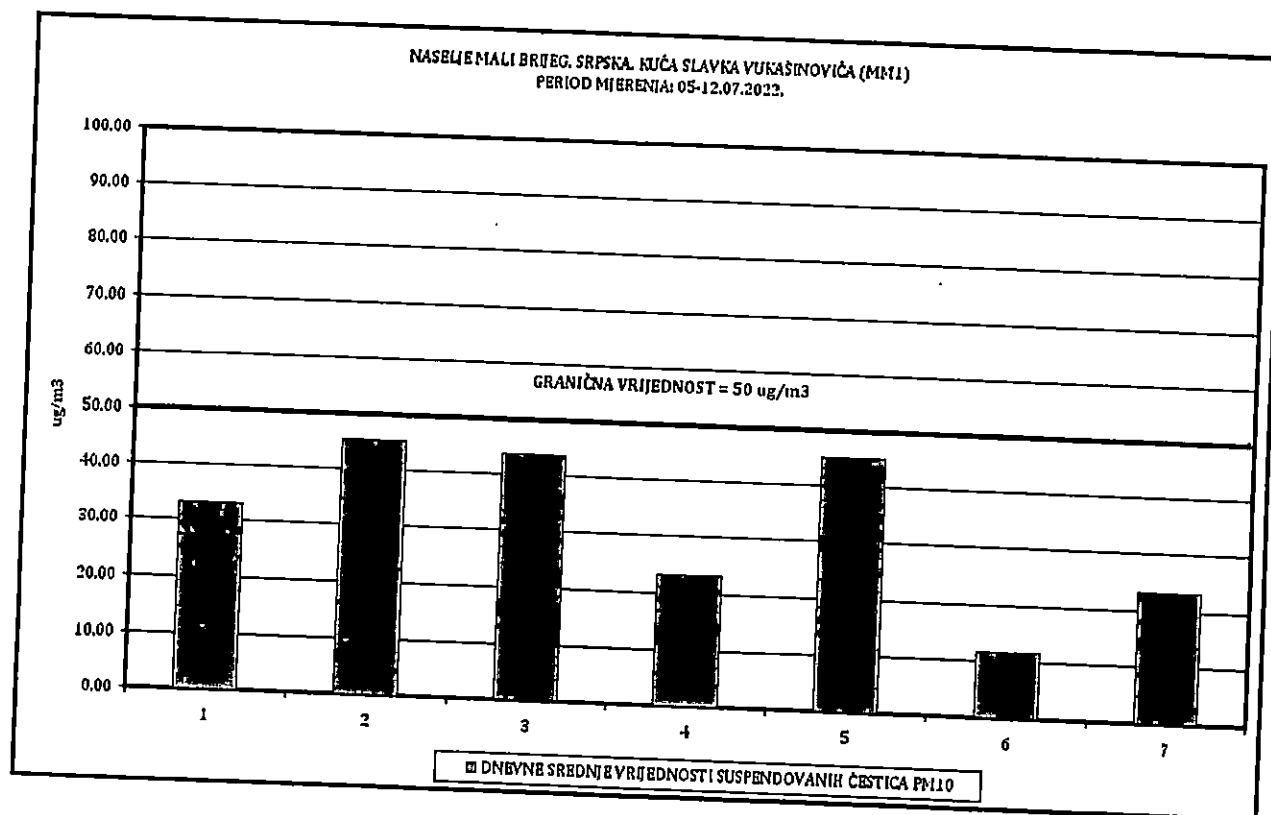
Period mjerenja	Suspendovane čestice PM_{10} ($\mu g/m^3$)	Granična vrijednost dnevne srednje vrijednosti ($\mu g/m^3$)
05-06.07	33,00	50
06-07.07	45,48	
07-08.07	43,65	
08-09.07	23,14	
09-10.07	45,06	
10-11.07	11,48	
11-12.07	23,09	

Statistička obrada dnevnih srednjih vrijednosti suspendovanih čestica PM_{10} za sedmodnevni mjerni period prikazana je u tabeli 4.

Tabela 4. Statistička obrada rezultata mjerenja suspendovanih čestica PM_{10}

Broj 24-časovnih mjerenja	7
Minimalna 24-časovna vrijednost ($\mu g/m^3$)	11,48
Maksimalna 24-časovna vrijednost ($\mu g/m^3$)	45,48
Srednja vrijednost u navedenom mjernom periodu ($\mu g/m^3$)	32,13
Medijana 24-časovnih vremena usrednjavanja ($\mu g/m^3$)	33,00
Broj prekoračenja 24-časovne GV	0
Period usrednjavanja	Granična vrijednost
Dnevna srednja vrijednost	50 $\mu g/m^3$
Godišnja srednja vrijednost	40 $\mu g/m^3$

Grafički prikaz dnevnih srednjih vrijednosti suspendovanih čestica PM₁₀ uporedo sa propisanom graničnom vrijednošću dat je na slici 4.

Slika 4. Dnevne srednje vrijednosti suspendovanih čestica PM₁₀ tokom sedmodnevnog mjerenja

Tabelarni i grafički prikaz rezultata mjerenja na mjernom mjestu 2 (MM2), oko 150m zapadno od bazena crvenog mulja, Velji Brijeg, Botun (kuća Snežane Stojanović)

Dnevne srednje vrijednosti suspendovanih čestica PM₁₀ u tokom sedmodnevnog mjerenja uporedo sa propisanom graničnom vrijednošću prikazane su u tabeli 5.

Tabela 5. Dnevne srednje vrijednosti suspendovanih čestica PM₁₀

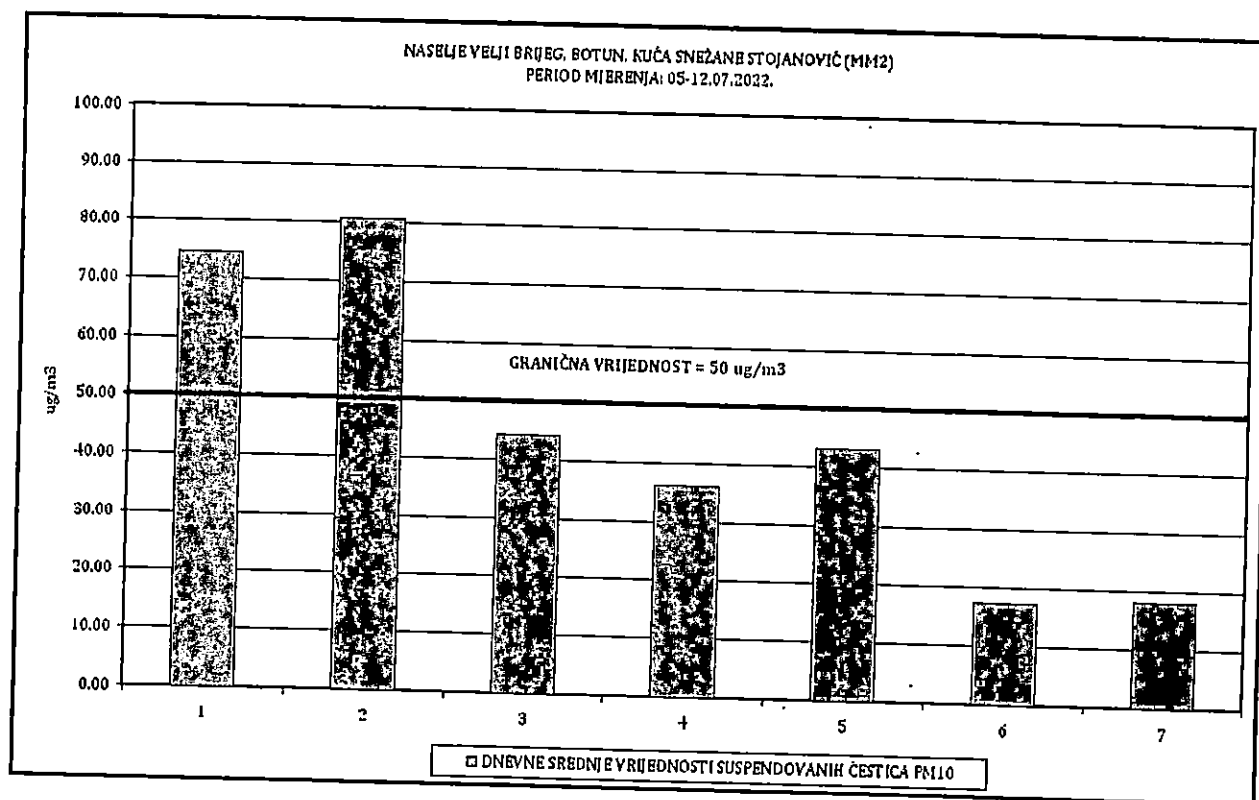
Period mjerenja	Srednja vrijednost (µg/m³)	Granična vrijednost (µg/m³)
05-06.07	74,45	50
06-07.07	80,64	
07-08.07	44,35	
08-09.07	36,22	
09-10.07	43,21	
10-11.07	17,36	
11-12.07	18,07	

Statistička obrada dnevnih srednjih vrijednosti suspendovanih čestica PM₁₀ za sedmodnevni mjerni period prikazana je u tabeli 6.

Tabela 6. Statistička obrada rezultata mjerenja suspendovanih čestica PM₁₀

Broj 24-časovnih mjerenja	7
Minimalna 24-časovna vrijednost (µg/m³)	17,36
Maksimalna 24-časovna vrijednost (µg/m³)	80,64
Srednja vrijednost u navedenom mjernom periodu (µg/m³)	44,90
Mediana 24-časovnih vremena usrednjavanja (µg/m³)	43,21
Broj prekoračenja 24-časovne GV	2

Grafički prikaz dnevnih srednjih vrijednosti suspendovanih čestica PM₁₀ uporedo sa propisanom graničnom vrijednošću dat je na slici 5.

Slika 5. Dnevne srednje vrijednosti suspendovanih čestica PM₁₀ tokom sedmodnevnog mjerenja

Izveštaj izradio:	
Radomir Žujović, šef Jedinice za mjerenje kvaliteta vazduha i terenske poslove	
Siniša Popović, samostalni stručni saradnik u Jedinici za mjerenje kvaliteta vazduha i terenske poslove	
Mjerenjska ispitivanja izvršio:	
Dejan Koljčević, tehničar u Jedinici za mjerenje kvaliteta vazduha i terenske poslove	
Ilija Rešetar, tehničar u Jedinici za mjerenje kvaliteta vazduha i terenske poslove	
Laboratorijska ispitivanja izvršio:	
Siniša Popović, samostalni stručni saradnik u Jedinici za mjerenje kvaliteta vazduha i terenske poslove	

CENTAR ZA EKOTOKSIKOLOŠKA ISPITIVANJA PODGORICA

KOMENTAR REZULTATA MJERENJA

Rezultati indikativnog imisijskog mjerenja kvaliteta vazduha, suspendovanih čestica PM_{10} , u okruženju bazena crvenog mulja, u periodu 05-12.07.2022.godine, (br. izvještaja 00-1736/1 od 22.07.2022. godine), posmatrani su u odnosu na norme propisane „Uredbom o utvrđivanju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta vazduha“ ("Sl.list Crne Gore, br. 25/12").

Na mjernom mjestu MM1, naselje Mali Brijeg, Srpska:

- Sve dnevne vrijednost suspendovanih čestica PM_{10} tokom sedmodnevnog mjerenja su bile ispod propisane granične vrijednosti od $50 \mu g/m^3$.

Na mjernom mjestu MM2, Velji Brijeg, Botun:

- Dvije dnevne srednje vrijednosti PM_{10} čestica tokom sedmodnevnog mjerenja, su bile iznad propisane granične vrijednosti od $50 \mu g/m^3$.

NAPOMENA:

Pravilnikom o načinu i uslovima praćenja kvaliteta vazduha ("Sl.list Crne Gore", br 21/11, 32/16) propisano je da povremena mjerenja kvaliteta vazduha moraju biti ravnomjerno raspoređena tokom godine. To podrazumijeva sledeće mogućnosti:

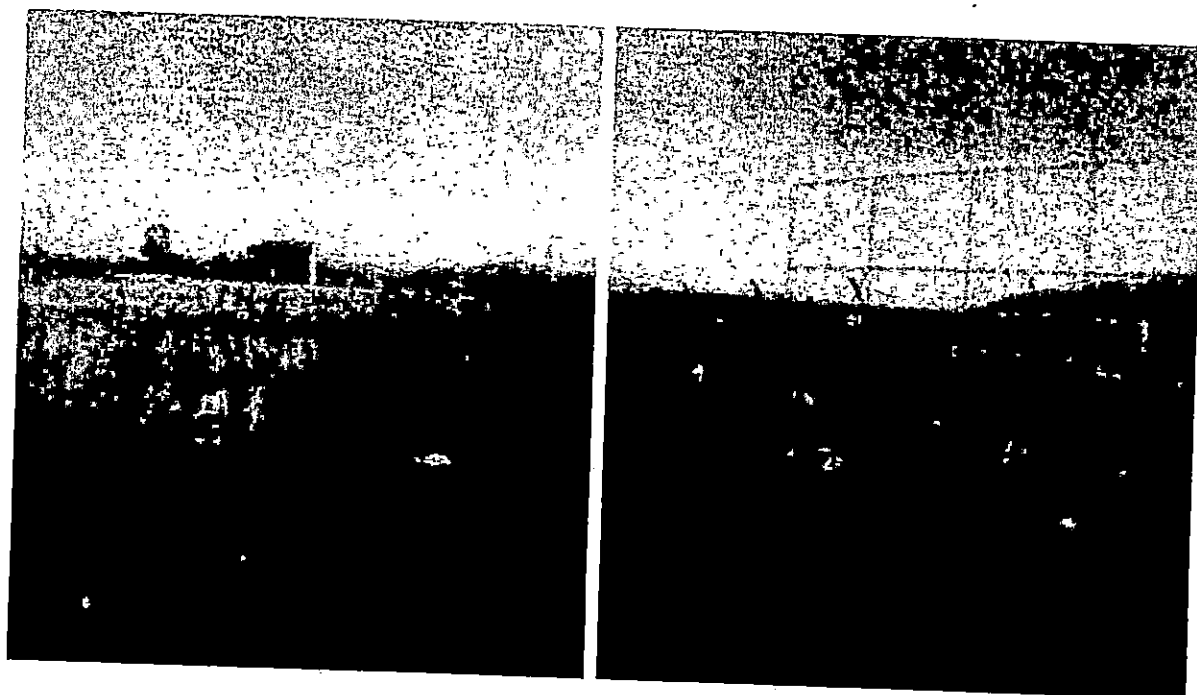
- 24 - časovno mjerenje jednom sedmično tokom cijele godine, nasumično izabranog dana ili
- mjerenje osam sedmica (ravnomjerno raspoređenih tokom godine) tako da bude reprezentativno za različite klimatske i druge uslove, odnosno da bude zadovoljen kriterijum za minimum 14% na godišnjem nivou.

Kriterijumi za ocjenu kvaliteta vazduha u skladu sa Prilogom 2, dio 1 navedenog Pravilnika zahtijevaju ispunjenje propisane vremenske odrednice od 14% mjerenja na godišnjem nivou. Obzirom da je razlog ovom mjerenju akcident, ograničenog vremenskog trajanja, nije bilo moguće ispuniti zakonsku vremensku odrednicu za ocjenu kvaliteta vazduha na ovom lokalitetu i ista će u ovom slučaju izostati.

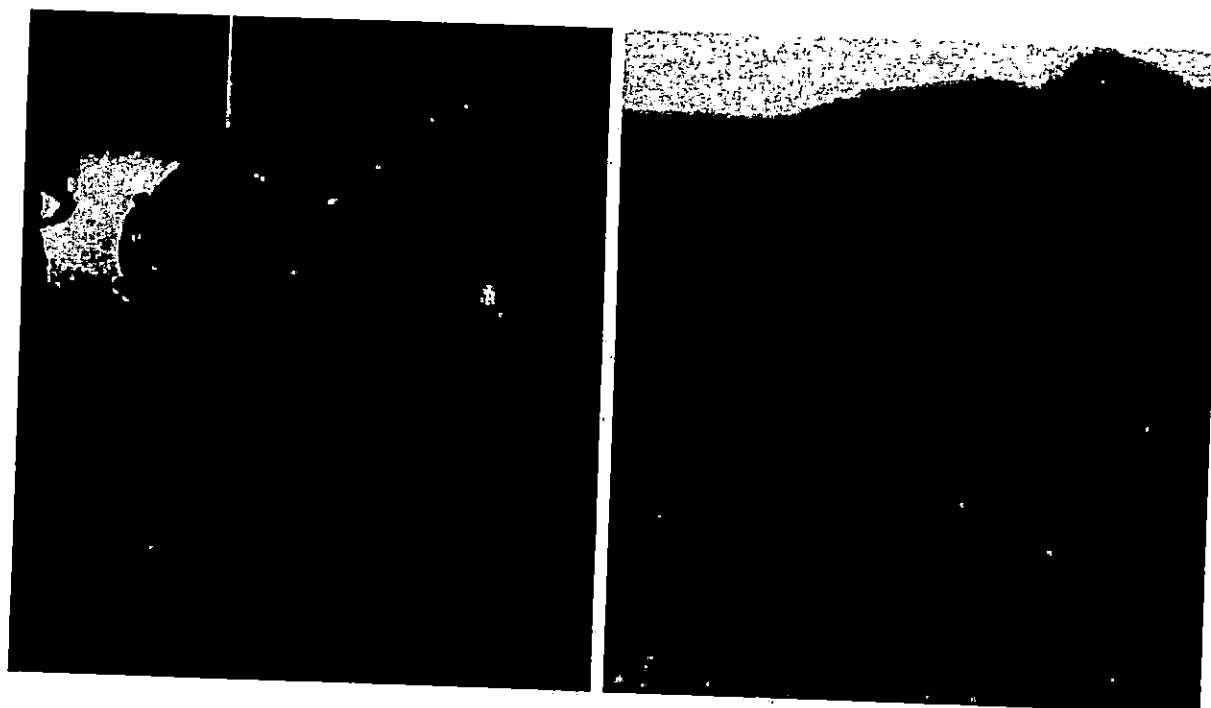
Radomir Žujović, šef Jedinice za mjerenje kvaliteta vazduha i terenske poslove

PRILOG:
FOTODOKUMENTACIJA SA MJERNIH MJESTA, POZICIJA ZA
MJERENJE SUSPENDOVANIH ČESTICA PM₁₀ U NASELJIMA MALI
BRIJEG-SRPSKA I VELJI BRIJEG-BOTUN

Slike 1 i 2. Mjerno mjesto 1 (MM1)

Slike .3 i 4. Mjerno mjesto 2 (MM2)